

Nem pusztán a világgal szemben

Kolozsi Beá, Mucsy Szilvia
és Pataki Ágnes kiállítása

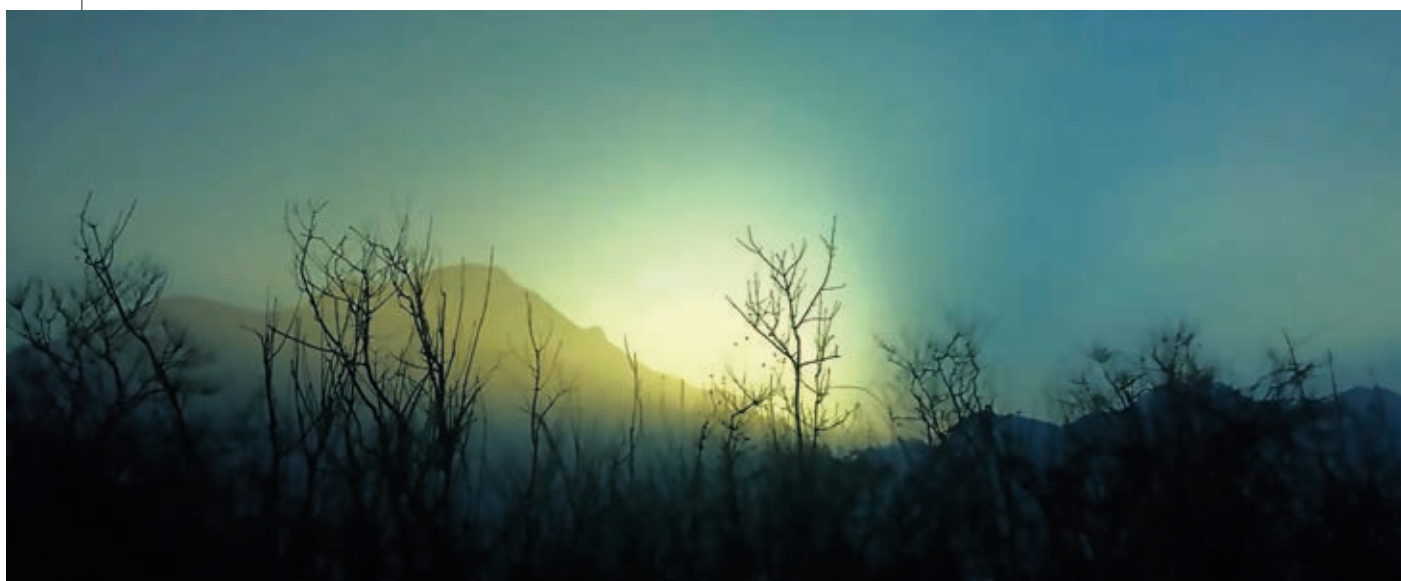
SIMON BETTINA

Ybl Budai Kreatív Ház, 2020. III. 11. – VII. 20.

*„Lehet-e, hogy valaki inkább már táj.
Hogy az érzelmek és gondolatok többé
nem érzelmek és gondolatok benne,
hanem egy ösvénynek, egy erdőrészetnek
a képei s ha feltennének neki egy kérdést,
a legigazabb választ azzal adná, hogy
elvinné a kérdezőt arra a helyre, rámutatna,
semmit sem szólna, így válaszolna.”*

GYÖRFFY ÁKOS: TÁJ

„Sosem lehetünk biztosak abban, hogy éppen mi az, amire pillantunk: víz, fény a vízen, egy felhő visszatükrözése, vagy a víztükörön átsejlő növények, vagy tán nem is látott fák árnyékai” – írja Gottfried Boehm 1990-ben megjelent tanulmányában Monet festményeiről (*Absztrakció és realitás. Művészet és művészetfilozófia viszonya a modernitás korában*). Úgy folytatja, hogy az impresszionizmustól kezdve „hatásos listát lehetne összeállítani olyan művészekről vett idézetekből és műalkotások elemzéseiből, amelyek egyaránt erre a megállapításra jutnak: »a természetnek, a valóságnak nincs egy homlokzata, nincs arca«. E megállapítások azonban nem panaszként értendők. Épp ellenkezőleg: fölszabadító felismerés, hogy nem pusztán a világgal szemben, az előtt, hanem benne élünk.”

PATAKI ÁGNES: Ausztria, 2019, digitális fotó

MUCSY SZILVIA: *Palm, Sea, Land, Glyfada, Athén, Görögország, 2016, 23x23 cm*

A természet és az ember kapcsolatának fontos helye a tájkép. A tájkép műfaja olyan információkat tárol a keletkezési koráról, amelyek nem csak a művészeti érdeklődést keltik fel. Tanúskodik egy korszak világgképéről, működéséről és társadalmi berendezkedéséről. A 17. századi holland tájképek kultúrtörténeti és társadalmi jelentőségéről írt Svetlana Alpers (*Hű képet alkotni*, [1983] 2000): a képeket a világ megismerésének technikai feltételei (mikroszkóp, teleszkóp) alapján vizsgálja. Központi szerepet kap a camera obscura, melynek segítségével mechanikusan tudták megörökíteni a világ látványát, és amelyre a fényképezés előzményeként tekintünk vissza. Alpers idén ősszel megjelenő könyve

MUCSY SZILVIA: *Palm, Sea, Land, Alimos, Athén, Görögország, 2016, 23x23 cm*

éppen Walker Evans (1903–1975) amerikai fényképészről szól, aki az utcai és a szociografikus fotó úttörőjének számít, fényképei itthon többek között a Mai Manó Házban és a Ludwig Múzeumban voltak láthatók kiállításon.

A belső táj zárt, csendes, privát hely – de mint látvány, megfigyelhető. Erre a vízióra épül Kolozsi Bea, Mucsy Szilvia és Pataki Ágnes, a Random fotóművészeti csoport három alkotójának kiállítása. A *Belső táj* című kiállításon nem kell nyomoznia a nézőnek a fényképek között, nem kell pontosan beazonosítani a képen ábrázoltakat, bármi is legyen ott – pálmafák, sziklanyelv, felhő, tenger –, minden jelenthet valami mást. Pataki Ágnes is erről számol be: „a fotó valahogy egész máshogy adta vissza a kép témáját, mint ahogy azt akkor

PATAKI ÁGNES: *Balaton, panoráma, 2019, digitális fotó*

láttam. A hegyoldal vonalakkal határolt, az erózió által formálódott absztrakt szikláit, mint egy op-art művészeti alkotásban, kinyúlnak a térből. Akár egy sziláscset az óceánból kitekintve.” Kolozsi Bea fényképein mindez nyomatékot kap azáltal, hogy a felületen ujjlenyomat, karcolás látható, mintha egy vékony függönyön vagy homályos üvegtáblán keresztül néznénk. Pataki Ágnes egyik fényképén pedig úgy tűnik, valóban a víz alatt vagyunk egy virágos mezőn. Nem lehet pontosan beazonosítani, mégis olyan nyomokat látunk, amelyek következtetni engednek megtörtént eseményekre. Lábnyomokat sejtünk a sziklák határolta tengerparton és az erdők közötti mezőn. Ismétlődnek azok a felvételek, amelyeken sorokba rendeződnek a táj elemei, a fák és a horizontvonalak. Ez az ismétlődés emlékeztet arra, ahogyan a fotók helyezkednek el egymáshoz képest a kiállítótér falán – és ez a külső és a belső táj érintkezésére hívja fel a figyelmet. „Ezek a tájképek ugyan a valóságban készültek, mégis egy kicsit álomszerűek” – fogalmaz Mucsy Szilvia. Ez az álomszerűség hasonlóan roncsolja az eredeti kontextust, és eltéríti a jelentéseket, ahogyan Kolozsi Bea képein is látjuk.

Egy fa, egy felhő visszatükrözi a kép rögzítőjének helyzetét, és annak magányosságára utal, még ha ezt nem is igazolja semmi. Sőt, valójában megsokszorozódik a tájban magányosan szemlélődő azáltal, hogy tulajdonságai átruházódnak arra, ami helyette látható, például a felhő vagy a szél által elmozduló növények. A kiállítás fényképei arról tanúskodnak, hogy a fényképészet nyelve olyankor is személyes, amikor tárgya nem az ember – ahogyan Walker Evans felvételein is ezt tapasztalhatjuk. A mottóul választott Gyórfy Ákos-verssor is erre utal: „Lehet-e, hogy valaki inkább már táj.”

A kiállítás címe kijelöli a néző helyét. Kintről nézünk befelé. Persze gondolhatja magában a látogató, hogy a néző képpel szemben elfoglalt pozíciója eleve meg volt határozva. Mégis, amikor Kolozsi Bea, Mucsy Szilvia és Pataki Ágnes fényképei előtt állok, arra gondolok: mikor fogom felismerni ezeket a helyeket odakint?

KOLOZSI BEA: *Belső tájak 11*, 2019, giclée-print, 12×12 cm 25×25 cm-es keretben

KOLOZSI BEA: *Belső tájak 20*, 2019, giclée-print, 12×12 cm 25×25 cm-es keretben